

No vienaldzības līdz pārmaiņām klimata politikā: politiskā naratīva un sabiedrības uztveres mijiedarbības uzlabošana Latvijā

Vineta Kleinberga

Lelde Metla-Rozentāle

Kristīne Blumfelde-Rutka

Ilva Skulte

Elīna Dāce

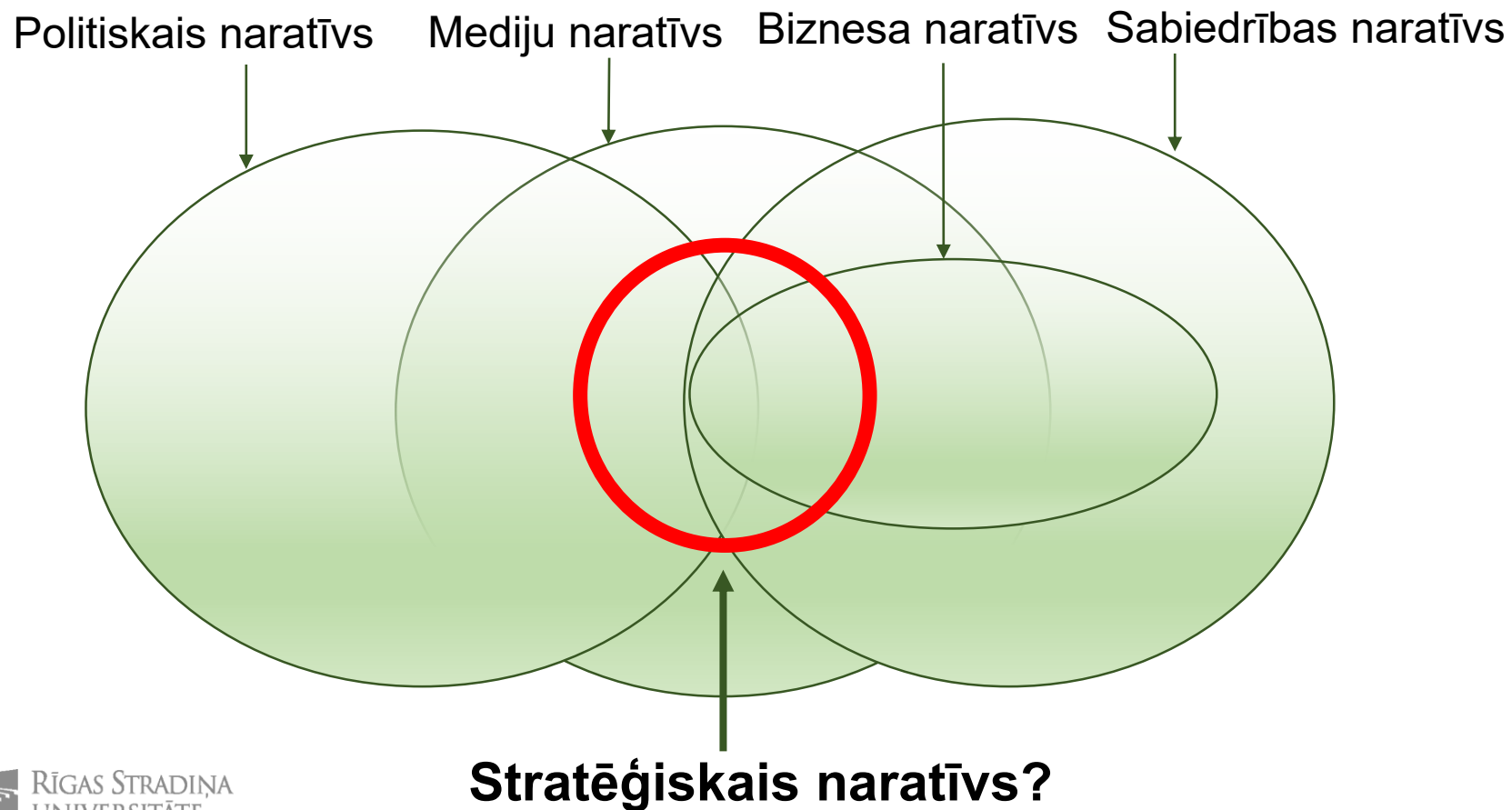
FLPP
FUNDAMENTĀLO UN
LIETIŠĶO PĒTĪJUMU
PROJEKTI

Pētījumu finansē Latvijas Zinātnes padome Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekta «No vienaldzības līdz pārmaiņām klimata politikā: politiskā naratīva un sabiedrības uztveres mijiedarbības uzlabošana Latvijā» (Izp-2020/1-0047) ietvaros.

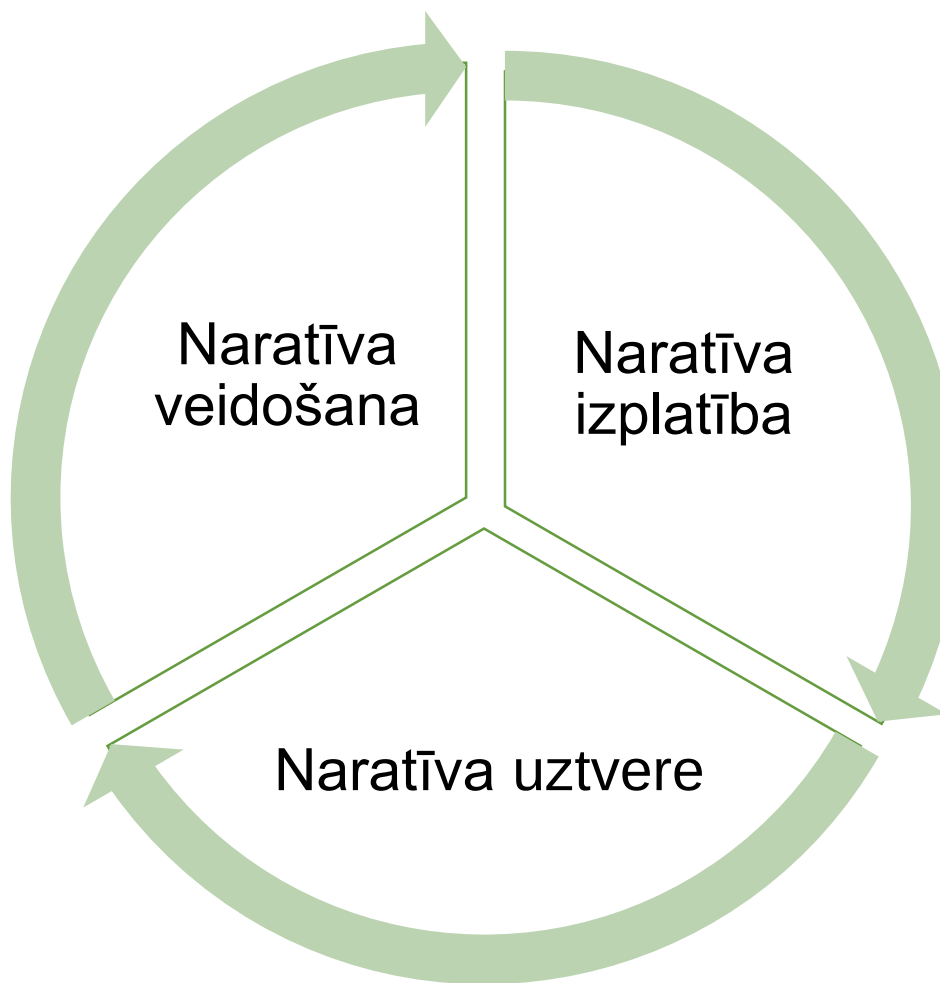
Pētījuma mērķis:

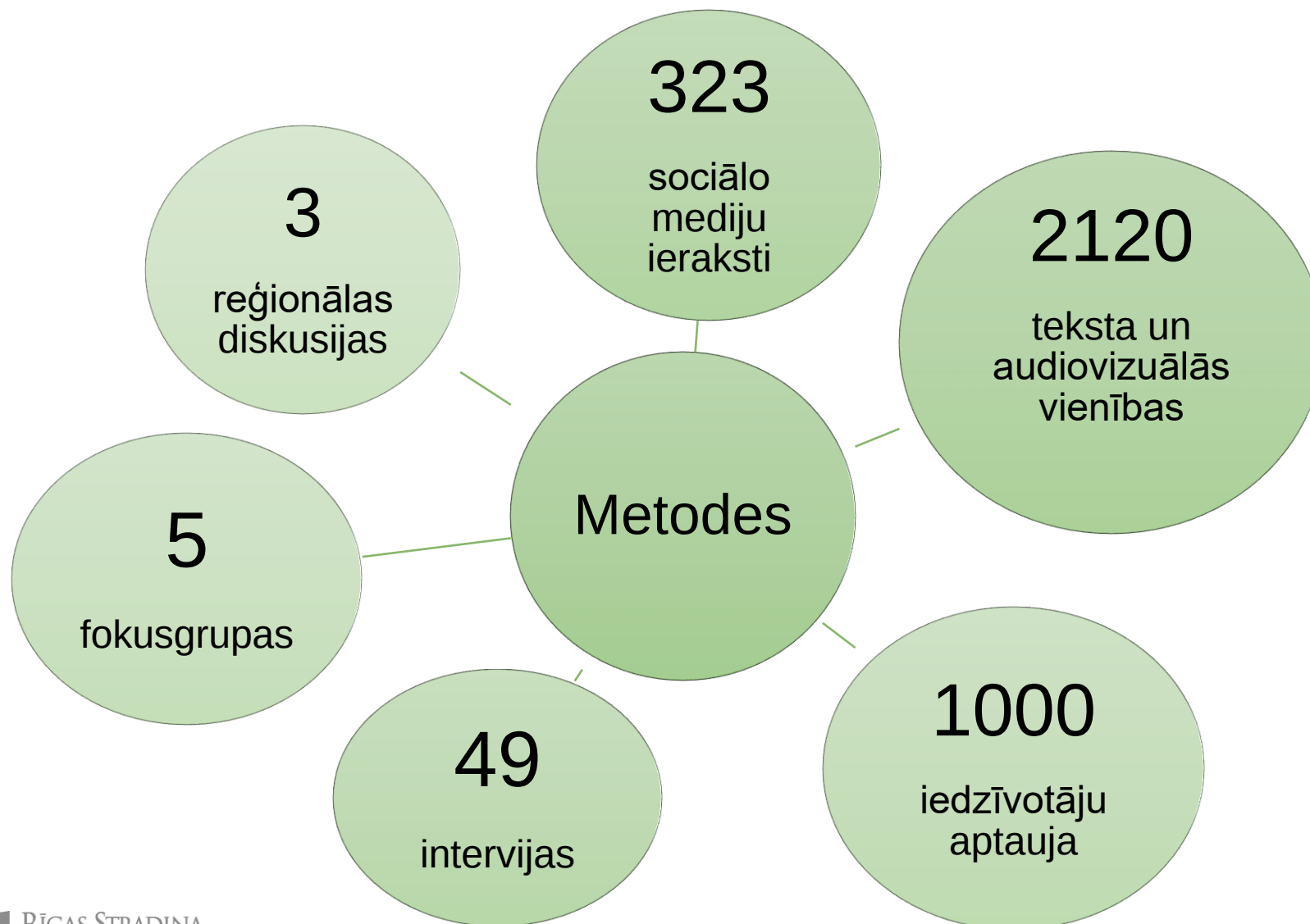
klīmata pārmaiņu naratīvs Latvijā un tā saskaņotība dažādos līmeņos (2020.-2023.)

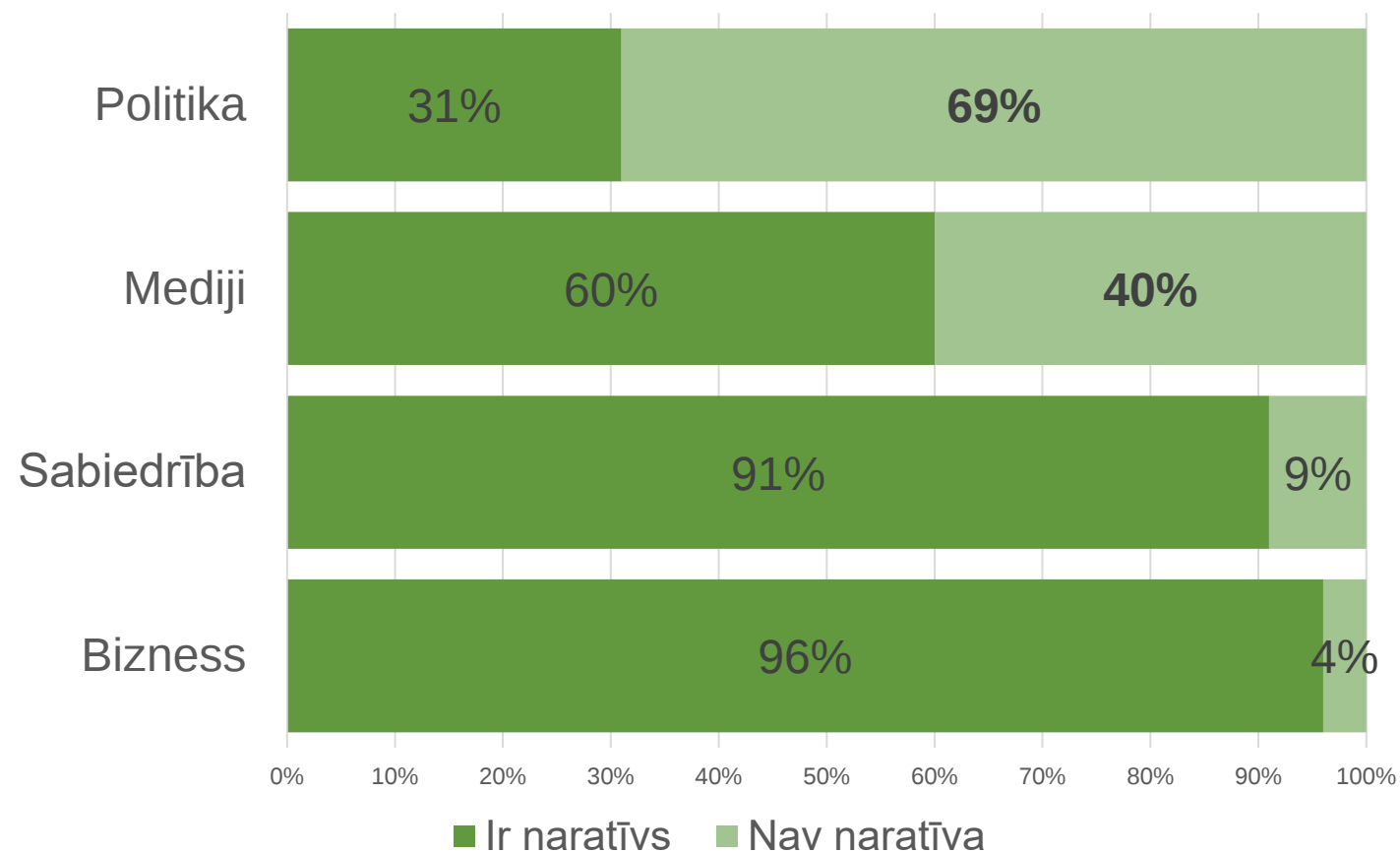
Stratēģiskā naratīva konceptuālais ietvars (Miskimmon et al. 2013)

- Stratēģiskais naratīvs tiek veidots apzināti – **ar mērķi ietekmēt** un mainīt auditorijas rīcību stratēģiska mērķa sasniegšanai.
- Stratēģiskā naratīva ietekme ir lielāka tad, ja tas ir **saskaņots** visos naratīva dzīves cikla posmos.

Gandrīz trešdaļā analizēto vienību netika konstatēts naratīvs – stāstījums ar cēloņsakarībām

Naratīvu pārklāšanās ir ierobežota.

Četri naratīvi, kas novēroti politiskajā līmenī,
rezonē citos līmeņos.

Atzīšana: Klimata pārmaiņas apdraud [Latviju] (dabu, cilvēka dzīvību, veselību, īpašumu, u.c.)

Ambīcijas: ES un Latvijai ir jābūt ambiciozām un jāvirza aktīva klimata politika

Pienākuma: Latvijai ir jāpilda ES noteiktās prasības klimata jomā. Attīstās divos virzienos: Latvija pārlieku centīgi vai nepietiekami ievēro ES prasības.

Iespēja ekonomikai: Klimata pārmaiņas ir iespēja inovācijām, uzņēmējdarbībai, Latvijas ekonomiskajai izaugsmei

	Politika	Mediji	Bizness	Sabiedrība
Korporatīva sociālā atbildība	1	80	261	48
Atzīšana	25	216	31	110
Ambīcijas	25	176	21	81
Pienākums	27	93	23	89
Iespēja ekonomikai	23	73	21	71
Starptautiskā sadarbība		80	2	19
Pieaugoša izpratne	1	8	37	32
Iekļaujoša pārvaldība		22	2	44
Politiku lozungs	4	50		9
Pietiekams finansējums	3	22		37
Individuāla atbildība		2	39	21
Ziemeļeiropas valsts	2	39	8	10
Resursu dažādošana	5	42		1
Paradumu maiņa	1	30		6
Ekonomikas, vides un sociālais līdzsvars	4	1	1	27
Piegādātāju dažādošana	2	30		1
Ekonomiskie zaudējumi		17	2	12
Valsts specifiskā situācija	1	4		22
Taisnīgums		4		23
Pašvaldības kā virzītājspēks	1			24
Briseles spiediens	2	18		3
Pragmatisms		1		20
Jaunieši kā virzītājspēks				18
Pārspīlējums		3		12
Izglītība		1	2	12
Vilcināšanās		15		
Uzraudzība				13
Klimats & karš		13		
Bezdarbība		3	1	3
Pozitīvā ietekme		6		
Atpaliecīgs				6
Pārlicēģa trūkums		6		
Cilvēktiesības		1		4
Dabas aizsardzība		4		
Zema prioritāte		4		
Klimata pielāgošanās		2		1
Atspēkošana				2
AER izaicinājums		1		
Baltijas jūras piesārņojums	1			
Neskaidrība				
Citi		3	1	3
Nav naratīva	186	383	16	44

Naratīva pamatā ir tehnokrātisks process, kas ir labi saprotams ierēdņiem, taču var mazināt sabiedrības interesi.

Vai piemērots Latvijas situācijai?

ES regulējums
(pārāk ambiciozs vai
nepietiekami ieviests)

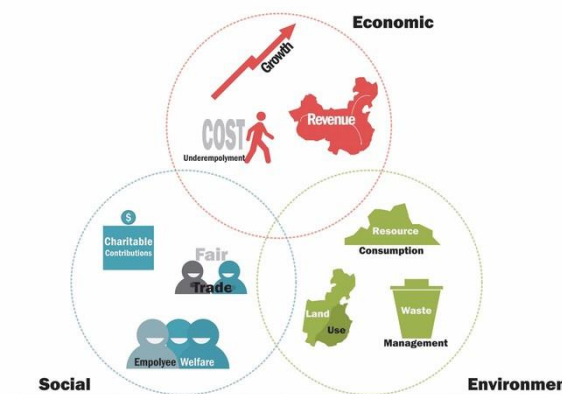
Vai ir pietiekams finansējums?

Vai ir iekļaujošs lēmumu
pieņemšanas process?

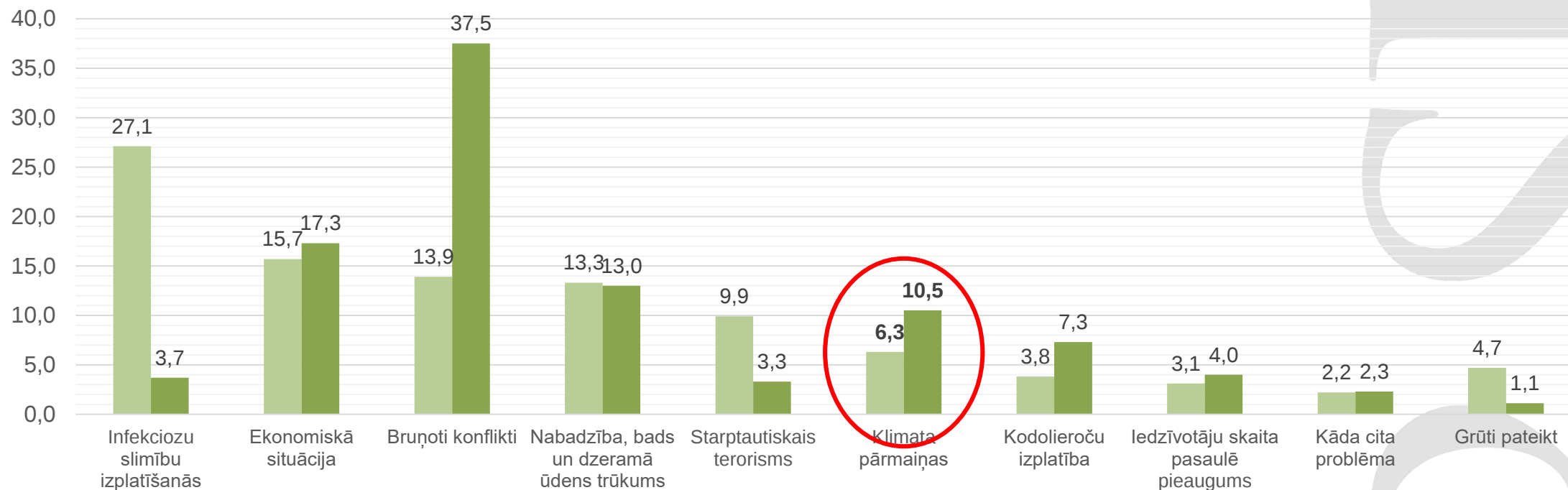
Vai ir līdzsvars starp vides,
ekonomiskiem un sociāliem mērķiem?

Aptauja: klimata pārmaiņas nav primāri risināma problēma

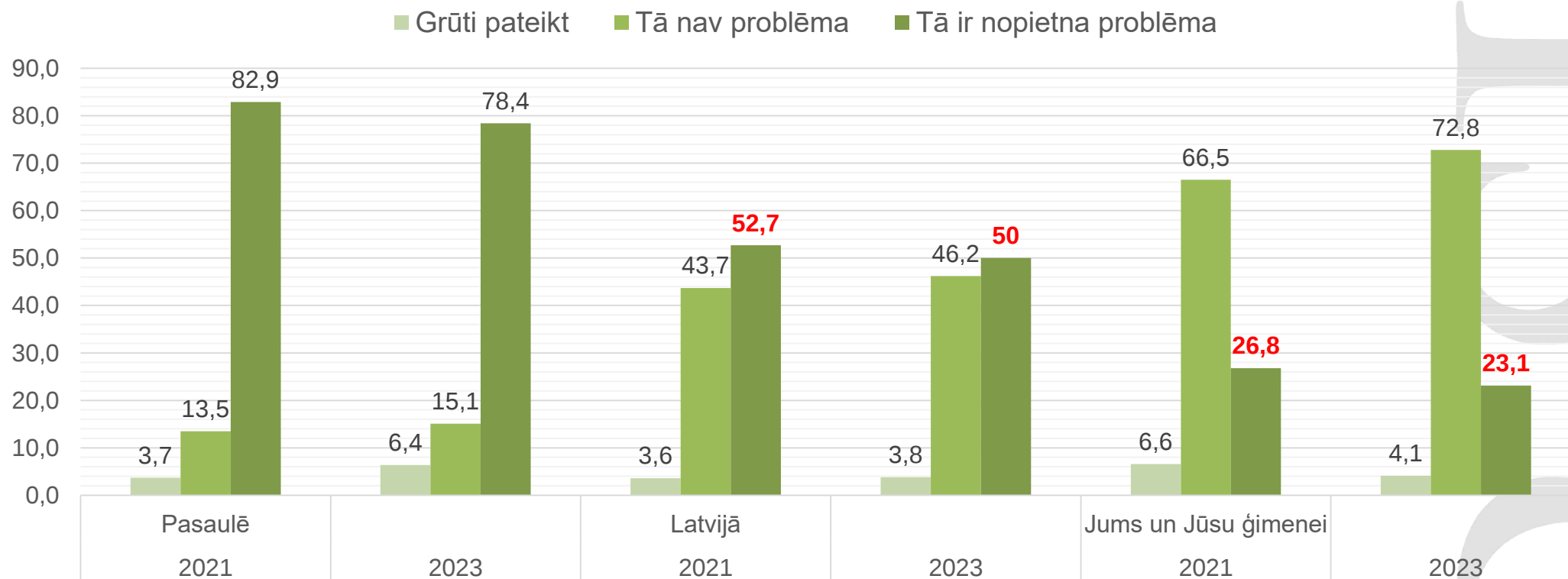
Kuru no šīm uzskatāt par pašreiz visnopietnāko problēmu pasaulē? (%)

■ 2021 ■ 2023

Aptauja: klimata pārmaiņas ir ģeogrāfiski attāla problēma

Lūdzu, novērtējiet, cik, Jūsaprāt, nopietna klimata pārmaiņu problēma ir ... (savilkta atbilde skala, %)

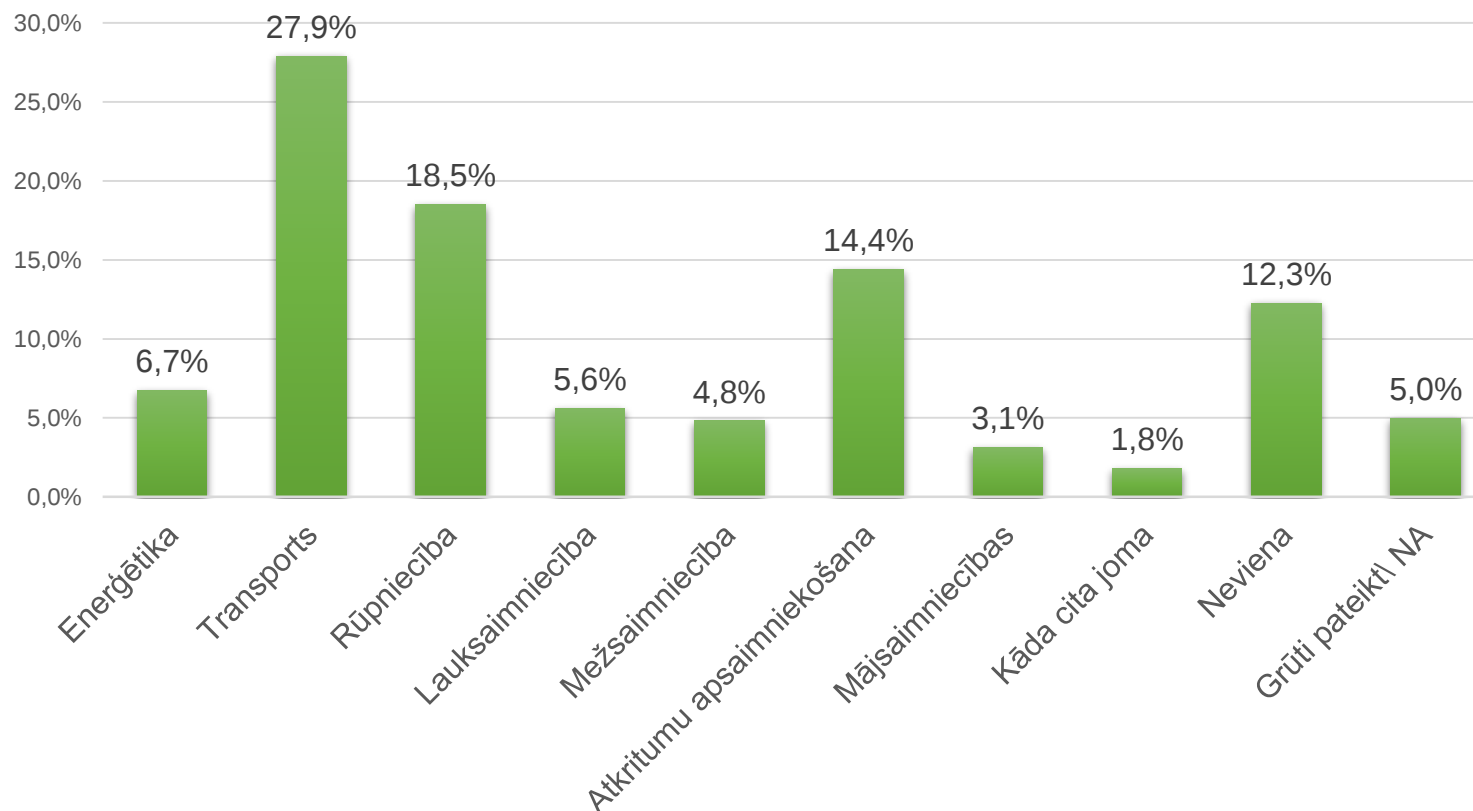

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

Avots: Nacionāli reprezentatīva socioloģiska aptauja par klimata pārmaiņām (n = 1009), veikta 2021.gada maijā RSU iekšējā granta projekta (RSU/PP/2020-05) ietvaros, aptaujas veicējs – pētījumu centrs SKDS; Nacionāli reprezentatīva socioloģiska aptauja par klimata pārmaiņām (n = 1000), veikta 2023.gada jūlijā FLPP CLINAP projekta (Izp-2020/1-0047) ietvaros, aptaujas veicējs – pētījumu centrs Latvijas fakti.

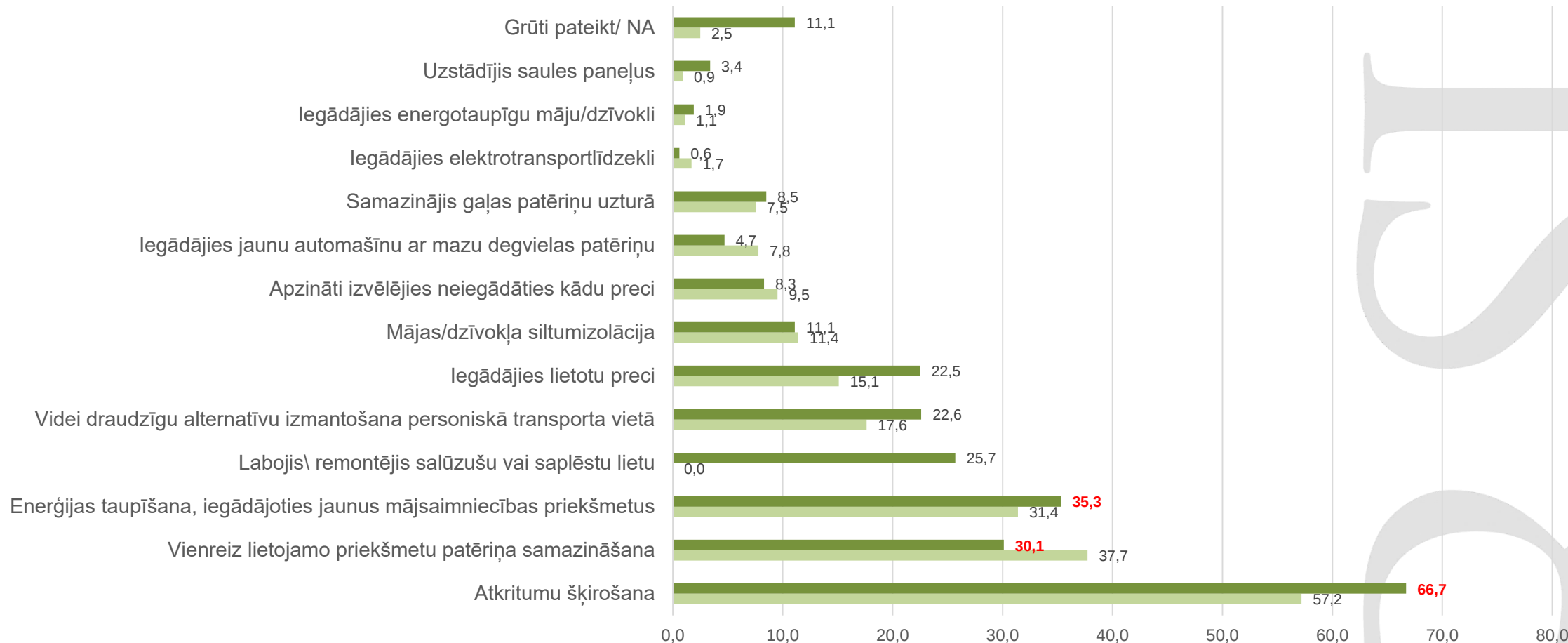
Aptauja: Latvijas iedzīvotāji ir slikti informēti par nozarēm, kas ietekmē klimata pārmaiņas

Kura joma Latvijā, Jūsuprāt, rada vislielāko ietekmi uz klimatu?

Aptauja: atkritumu šķirošana un vienreiz lietojamo priekšmetu patēriņa samazināšana ir populārākās aktivitātes, kam seko enerģijas taupīšana

Kuras no šīm aktivitātēm pēdējā gada laikā Jūs esat veicis, lai mazinātu savu ietekmi uz klimatu? (%)

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

Avots: *Nacionāli reprezentatīva socioloģiska aptauja par klimata pārmaiņām (n = 1009), veikta 2021.gada maijā RSU iekšējā granta projekta (RSU/PP/2020-05) ietvaros, aptaujas veicējs – pētījumu centrs SKDS; Nacionāli reprezentatīva socioloģiska aptauja par klimata pārmaiņām (n = 1000), veikta 2023.gada jūlijā FLPP CLINAP projekta (Izp-2020/1-0047) ietvaros, aptaujas veicējs – pētījumu centrs Latvijas fakti.*

Kā komunicēt par klimata pārmaiņām Latvijā?

VADLĪNIJAS KLIMATA PĀRMAIŅU STRATĒGISKĀ NARATĪVA LATVIJĀ UZLABOŠANAI

Sagatavotas projekta “No vienaldzības līdz pārmaiņām klimata politikā: politiskā naratīva un sabiedrības uztveres mijiedarbības uzlabošana Latvijā” (CLINAP) (lzp-2020/1-0047) ietvaros

Autori:
Vineta Kleinberga
Lelde Metla-Rozentāle
Kristīne Blumfelde-Rutka
Ilva Skulte
Elīna Dāce

Informācija par projektu pieejama RSU mājas lapā: <https://www.rsu.lv/projekts/no-vienaldzibas-lidz-parmainam-klimata-politika-politiska-narativa-un-sabiedribas-uztveres>

Eiropas Savienības “prasība” vai drauds Latvijai?

Kā runāt par klimata pārmaiņām Latvijā?

Kaspars Melnis
Klimata un enerģētikas ministrs

Marta Cerava
LSM.lv galvenā redaktore

Jānis Brizga
Biedrības “Zaļā brīvība” vadītājs

Toms Auškāps
AS “Balticovo” valdes loceklis

Diskusiju moderēs:
Pētnieces Lelde Metla-Rozentāle un Vineta Kleinberga

11. decembrī plkst. 12.00 – 13.30
ES mājā (Aspazijas bulvāris 28)

